

Poging tot fiasco

Anka Hashin

2025 Prometheus Amsterdam

Met dank aan Alex Schröder en Maarten de Kroon

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

© 2025 Anka Hashin

Omslagontwerp Tessa van der Waals

Omslagbeeld en foto auteur Alex Schröder

Zetwerk Elgraphic

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 5819 4

Blauwalg

‘Reorganisatie, reorganisatie op komst!’ Wij allen waren in afwachting van het gesprek dat ‘daarboven’ plaatsvond. Het vonnis over het voortbestaan van onze afdeling.

Ah, ja, ‘wij’. In wezen gaf ik geen reet om de anderen. De hoofdvraag was: zou mijn carrière binnen het bedrijf nog een toekomst hebben?

Ik was niet getrouwd, zodat mijn vrouw mij niet kon verlaten voor een ander. Ik had geen hond, zodat die niet overreden zou worden door een dronken zot. Ik kocht geen tv, dan zou die nooit kapotgaan, ik reed geen auto, want dan zou die nooit worden afgekeurd.

Boven al deze wereldse zaken verkoos ik mijn baan. Mijn tweelingbroer, mijn heilige tempel, mijn enclave.

En nu werd mijn sacrale rustoord overvallen door barbaren. En deze barbaren, deze godslasterlijke bebaarden, zouden mijn tempel in stukken hakken. O, laat tenminste het altaar staan. Blijf van het altaar af!

Met deze zwaarmoedige gedachten bleef ik tot laat op mijn werk. Nadat bijna alle lichten in het gebouw uit waren werd ik door de ongeduldig kuchende bewaker het gebouw uit gezet.

Het was bijna donker. In de verte, boven het waterlint, hing als een verrotte appel de maan. Op zo'n zwoele avond naar mijn benauwde, sombere flat gaan was een uiterst triest vooruitzicht. Ik stak het desolate plein over.

Aan de overkant van de Kleine Brug verzamelde zich het hondenvolk. Ze wezen naar het water, lachend en fluisterend.

Wat is dat nou voor een carnaval, dacht ik. Ik klom op de brug en keek over de reling.

Het was opmerkelijk dat het water in het maanlicht extreem groen leek. Ach, miljarden jaren geleden zou de Aarde ook zo'n oerkleur hebben gehad.

'Het is weer tijd, jongeman. Ze bloeien...' zei een krakende stem.

Een van de hondenbezitters stond opeens achter mij. In het schemerige licht van de lantaarnpaal kon ik hem maar net onderscheiden – een ouder iemand, ondermaats met een armoedig, ratachtig hondje.

'Goedenavond,' zei ik. 'Wat bedoelt u?'

'De blauwalgen natuurlijk.' De man ontblootte zijn tanden met een akelige grijns en knikte naar het water. 'Hier, nu, in dit kanaal...'

Tja, wat een nieuws! Wederom een horrorverhaal, nog niet spannend genoeg voor een stel kleuters.

'Ik stel voor dat u een duikje neemt. Gelooft u mij maar, het is voor uw eigen bestwil,' zei het scharminkel.

Ik keek naar de onsmakelijke groene smurrie. Ieder kind weet dat algen gevaarlijk zijn. Wat een grapjas.

'Waarom zou ik dat in godsnaam doen?'

‘Wie weet.’ De man keek me sluw aan. ‘Misschien komt u tot bezinning.’

‘Nou, dat lijkt me onwaarschijnlijk,’ zei ik. ‘Hooguit kom ik tot diarree.’

Ik keek op mijn horloge. Dit gesprek sloeg nergens op. Mensen met honden hebben kennelijk een ander soort tijdwaarneming.

‘Aangenaam u gesproken te hebben,’ zei ik. ‘Maar ik moet ervandoor.’

‘Geloof u mij maar, voor uw bestwil,’ herhaalde de mafkees en hij liep achteruit, als een film die teruggespoeld wordt, totdat hij via een van de zijpaadjes verdween.

Het was doodstil, alleen het grind knarste onder mijn afgemeten voetstappen. ‘s Avonds zwierven hier de schaduwen van oude iepen. Het bronzen beeld van een of andere generaal, versierd met uitwerpselen van de meeuwen, gloeide als een fosforescerende fallus. Vandaag leek hij ernaar te streven van zijn paard af te springen en met zijn sabel alle passanten in stukjes te hakken. Tussen de bomen scheen een mysterieus blauwgroen licht. Fel, onwerkelijk. Te fel eigenlijk om aards te zijn. Ik voelde me steeds minder op mijn gemak. Het laatste deel van de steeg liep ik in een soort draf, en ik keek zelfs een paar keer over mijn schouder.

De hele nacht lag ik te woelen. Ik zag een glimmende generaal die moedig met de ratachtige hond van de grijsaard vocht, en hoe hij achter de hond in die blauwe modder pleurde en in een soort monsterplant veranderde. ‘Voor uw bestwil!’ schreeuwde hij en hij viel uiteen in deeltjes als van een caleidoscoop.

De volgende dag op kantoor viel er een vreselijke stilte. Hier en daar zuchtte iemand die zijn of haar spullen in kartonnen dozen propte. De grote baas kwam terug van de personeelsfunctionaris met een Paaseilandgezicht en sloot zich meteen op in zijn kabinet. Überduidelijk. Iedereen kende de voorwaarden. Twee maanden gedwongen verlof en dan...

De meedogenloze realiteit van het kapitalisme. Bij de ingang van de kantine werd ik, zoals iedere vrijdag, al opgewacht door Ben. Ben was microbioloog. Hem zouden ze nooit ontslaan.

We schoven dicht naar het buffet.

'Is al bekend of jullie blijven?' Ben keek naar mij door zijn loepachtige bril.

'Na het weekend,' fluisterde ik.

'*Silence before the storm*,' sprak Ben plechtstatig en hij begroef een stuk zalm onder een piramide van aardappelpuree. 'Ah, man. Wat zal ik je missen.'

We maakten een rondje door de kantine en belandden uiteindelijk naast een reusachtige gatenplant.

Mijn collega had zijn bord al leeg, terwijl ik net een klein hapje van mijn boterham had genomen.

'Luister, Ben, wat weet je eigenlijk van blauwalgen?' vroeg ik hem.

Ben lachte.

'Sinds wanneer is natuur een trendy subject voor jullie?'

Ik duwde het bord met mijn amper aangeroerde sandwich naar hem toe.

‘Oké...’ Ben zette zijn tanden in mijn brood. ‘Cyanobacteriën, op z’n volks blauwalg dus, zijn de oudste organismen op aarde. Ze vermeerderen zich door binaire deling.’

Hij ving mijn vragende blik op en zuchtte.

‘Ze verdubbelen. Over en over en over. En zo overleven ze allerlei ellende, zoals de IJstijd, snap je? Zal ik je iets grappigs vertellen?’ Hij keek even over mijn schouder. ‘Naar omstandigheden dan,’ voegde hij eraan toe. ‘Zie je die grijsaard met die groene mok?’

‘Waar?’ zei ik.

‘Daar, bij het raam, dat kleine mannetje?’

Ik draaide me om en verstijfde. Het was dezelfde man die me de dag ervoor had aangesproken. Het scharminkel met de hond, de engerd uit mijn droom. Hij keek me enigmatisch aan en knipoogde.

‘Dat is Som van productanalyse,’ vervolgde Ben. ‘Bekend om zijn slechte kortetermijngeheugen. Een weirdo...’

‘Nou en of...’ perste ik eruit.

‘Opmerkelijk dat hij aan elke reorganisatie weet te ontsnappen. Op kritische momenten – pats! – gaat-ie op de bodem liggen, zoals de algen van jou, en hij wacht... totdat alles zich weer stabiliseert. Honderd jaar later is hij nóg hier, als enige analist. Het overlevingsvermogen van één cel.’

Na de lunch brak de slapeloze nacht me nog zwaar op. Ik beet op mijn nagelriemen tot ze bloedden en dronk tien koppen koffie om niet te gaan snurken. Mijn spullen, mijn levenswerk, tweeënhalve doos met onderzoek, stonden paraat in de gang. Samen

met twintig dozen van mijn collega's, die een voor een zwijgend naar huis vertrokken, niet in staat het nieuws te verteren.

Toen ik weer tot bezinning kwam, stond de digitale afdelingsklok op 22.22. De bewaker kuchte niet meer, maar keek mij meelevend aan.

De avond was vochtig en warm, er zat iets bedreigends in. Het leek ook alsof de vertrouwde wereld opgeslokt was door een dichte mist, of was het wellicht mijn eigen waarneming? Ik kon nauwelijks verder dan mijn neus kijken. De wazige toren van het stadhuis zweefde voorbij. Mijn voetstappen op het desolate plein klonken luid, als een druppel water die in een lege ijzeren emmer valt. Wederom nam ik een kortere weg naar de brug. Ik had geen andere keuze, ik moest mijn geluk met voeten treden.

Als een blinde tastte ik met mijn handen vooruit en stapte naar de plek waar de brug had moeten staan...

'Blub,' klonk het, en de blauwgroene muur sloot zich boven me.

Ik ben niet getrouwd, noch heb ik een auto of een hond. Het enige waar ik van houd is mijn werk. Mijn werk is mijn tweelingbroer, mijn heilige tempel, mijn veilige haven. En gelooft u mij maar, voor uw eigen bestwil, niets of niemand zal deze orde ooit kunnen breken.

Deze uitstekende gedachten kwamen in me op toen ik bij de kassa stond. Plotseling zag ik iemand

naar me zwaaien. De onbekende stormde op me af. Een lompe, blonde jongen met een loepachtige bril.

'You! You are full of surprises, are ya?' Ik had geen idee dat je voor het bedrijf zo nuttig was!'

De lomperd duwde me opzij en werkte zich naar de kassa:

'Twee koffie, en voor deze held' – hij wees naar mij – 'een extra shot!'

'Dank u vriendelijk, maar ik neem een muntthee,' zei ik koeltjes.

De bebrilde man trok een grimas.

'Ho! Sinds wanneer drink jij muntthee?'

Alhoewel de toon van de vreemdeling me tegenstond, concludeerde ik dat hij me waarschijnlijk goed kende.

'Sinds vandaag!'

'Serieus, hoe heb je het voor elkaar gekregen dat jij als enige van de hele afdeling bleef?'

Ik keek de man in zijn gezicht, en ineens schoot het me te binnen.

'Het drijfvermogen van een cel?'

De bril barstte in lachen uit.